

A Sierra Leone-i különleges bíróság finanszírozása

Az Európai Parlament 2007. szeptember 6-i állásfoglalása a Sierra Leone-i különleges bíróság finanszírozásáról

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Sierra Leone-i különleges bíróságra, amely az ENSZ és Sierra Leone kormánya közötti megállapodás alapján az ENSZ Biztonsági Tanácsa 1315(2000) számú, 2000. augusztus 14-i határozatának értelmében jött létre azzal a céllal, hogy bíróság elé állítsa a „nemzetközi humanitárius törvények és a Sierra Leone-i törvények Sierra Leone területén 1996. november 30. óta történő súlyos megsértéséért”, azaz háborús bűnökért és emberiség ellen elkövetett bűntettekért „leginkább felelős személyeket”,
  - tekintettel a Sierra Leone-i különleges bíróság tevékenységéhez szükséges költségvetésre, melyet a különleges bíróság irányítóbizottsága 2007. május 15-én fogadott el,
  - tekintettel a nemzetközi jogra, különösen a genfi egyezményekre és a II. kiegészítő jegyzőkönyvre a nem nemzetközi fegyveres konfliktusok áldozatainak védelméről, valamint az ENSZ Alapokmányára,
  - tekintettel előző állásfoglalásaira, különösen 2006. március 16-i állásfoglalására a büntetlenség kérdéséről Afrikában, és különösen Hissène Habré ügyéről¹, illetve 2005. február 24-i állásfoglalására a Sierra Leone-i különleges bíróságról és Charles Taylor ügyéről²,
  - tekintettel az Európai Unió és az afrikai, karibi csendes-óceáni államok között létrejött Cotonou-i partnerségi megállapodásra, illetve a megállapodást aláíró felek elkötelezettségére a békéért, a biztonságért és stabilitásért, az emberi jogok tiszteletben tartásáért, a demokratikus elvekért, illetve a jogállamiságért,
  - tekintettel eljárási szabályzata 115. cikkének (5) bekezdésére
- A. mivel a büntetlenség elleni harc az Európai Unió emberi jogi politikájának egyik sarokköve, és a nemzetközi közösség felelősséggel tartozik ennek támogatásáért, a felelősségre vonási mechanizmusok hatékonyságának előmozdítása érdekében,
- B. mivel a Sierra Leone-i különleges bíróságot az ENSZ és a Sierra Leone-i kormány közösen hozta létre 2002-ben egy brutális, több mint tíz éven át tomboló polgárháborút követően, és mivel a különleges bíróság feladata mindazok bíróság elé állítása, akik a leginkább felelősek a Sierra Leone területén elkövetett atrocitásokért,
- C. mivel a Sierra Leone-i különleges bíróság élvezi a nemzetközi közösség támogatását,

---

¹ HL C 291. E, 2006.11.30., 418. o.

² HL C 304. E, 2005.12.1., 408. o.

és mivel *in situ* működése hozzájárul a helyben gyakorolt hatásának erősítéséhez,

- D. mivel a Sierra Leone-i különleges bíróság felállítása precedens értékű fejlemény a nemzetközi jogban, tekintettel arra, hogy ez az első olyan bíróság, amely vádat emelt egy hivatalban lévő afrikai államfő ellen háborús bűnökért és az emberiség ellen elkövetett bűntettekért, valamint arra, hogy a Sierra Leone-i Hadsereg Forradalmi Tanácsának (AFRC) három korábbi lázadó vezetője ellen 2007. június 20-án meghozott ítélet volt az első olyan, amely gyermekkatonák toborzásáról és alkalmazásáról, valamint a kényszerházasságról ítéltetett,
- E. mivel a Sierra Leone-i különleges bíróság fontos szerepet játszik a béke és az igazságszolgáltatás biztosításában Nyugat-Afrika Mano-folyó régiójában, és elkötelezett amellett, hogy működésével tartós örökséget teremtsen; mivel, e célból, a különleges bíróság kapcsolat-felvételi tevékenységeket, archiválási és fordítási programokat kezdeményezett annak érdekében, hogy információt szolgáltatson a munkájáról, emellett programot indított az áldozatok védelmére, és hozzájárul a Sierra Leone-i igazságszolgáltatás kapacitásának kibővítéséhez; mivel az efféle, nem az igazságszolgáltatással kapcsolatos tevékenységek alapvető fontossággal bírnak a bíróság tartós hatásának biztosításában, és mivel továbbra is hatalmas kihívást jelentenek,
- F. mivel 2003. március 7-én a volt libériai elnök, Charles Taylor ellen vádat emelt a Sierra Leone-i különleges bíróság ügyésze 17 rendbeli, emberiség ellen elkövetett bűntettért és háborús bűnért, beleértve a gyilkosságot, csonkítást, nemi erőszakot, szexuális rabszolgaságot és gyermekkatonák sorozását; mivel Charles Taylor pere 2007. június 4-én megkezdődött,
- G. mivel a Charles Taylor-per lezárásának kudarcra vagy a legjobb és legméltányosabb feltételek biztosításának hiánya a tárgyalás során nem csak a tartós béke megteremtését hiúsítaná meg Nyugat-Afrika Mano-folyó régiójában, hanem a büntetlenség elleni küzdelmet is károsan érintené, illetve rontaná a nemzetközi büntető igazságszolgáltatás hitelét, amelyet máris veszélyeztetet a Szlobodan Milosevics tárgyalásának kudarcra Szaddám Husszeint vitatható elítélése,
- H. mivel 2007. augusztus 20-án a Sierra Leone-i különleges bíróság úgy határozott, hogy az igazság érdekében Charles Taylor újonnan kinevezett védőinek további időt kell biztosítani, ezért 2008. január 7-re elnapolta a tárgyalást,
- I. mivel, eltérően más nemzetközi büntetőbíróságoktól, a Sierra Leone-i különleges bíróságot az érdekelt államok önkéntes hozzájárulásaiból finanszírozzák; mivel számos ország, köztük uniós tagállamok, és a Bizottság is kifejezte elkötelezettségét a nemzetközi humanitárius jog iránt azáltal, hogy támogatja a különleges bíróság tevékenységét,
- J. mivel létrejött egy irányítóbizottság abból a célból, hogy segítse az ENSZ főtitkárát abban, hogy a bíróság számára megfelelő támogatást szerezzen, illetve azért, hogy elfogadja a költségvetést és véleményt mondjon a Bíróság valamennyi, nem az igazságszolgáltatással kapcsolatos funkciójáról,
- K. mivel az irányítóbizottság a 2007. május 15-én elfogadott költségvetésben úgy találta, hogy a Sierra Leone-i különleges bíróságnak 89 millió USD-re van szüksége

tevékenységének befejezéséhez (36 millió USD-re 2007-ben, 33 millió USD-re 2008-ban és 20 millió USD-re 2009-ben); mivel jelenlegi becslések alapján 2007 októberére kimerül a rendelkezésre álló támogatás,

1. üdvözli a Sierra Leone-i különleges bíróság által a Sierra Leoné-ban elkövetett atrocitásokért felelős személyek bíróság elé állítása terén elért előrehaladást; különösen üdvözli a különleges bíróság által az AFRC három korábbi magas rangú vezetője ellen hozott, a vádlottakat emberiség ellen elkövetett bűnökért és háborús bűntettekért elítélő ítéleteket; különösen üdvözli Charles Taylor perének megkezdését, és úgy véli, hogy az eljárás egyértelmű üzenetet fog küldeni a világ vezetőinek, miszerint az emberi jogok példátlan mértékű megsértése ezentúl nem marad büntetlenül;
2. megjegyzi, hogy a Sierra Leone-i különleges bíróság az európai eszköz a demokráciáért és emberi jogokért (EIDHR) útján részesül uniós támogatásban, és hogy az EU tagállamai, különösen az Egyesült Királyság és Hollandia folyamatosan és jelentős mértékben támogatták a bíróság tevékenységeit;
3. mindazonáltal aggodalmát fejezi ki, hogy a rendelkezésre álló pénzeszközök már egyre kevésbé biztosítanak megfelelő környezetet a különleges bíróság számára; mély aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy ez megakadályozza a büntetlenség elleni küzdelmet, és károsan befolyásolja a Charles Taylor ellen folyó, a nemzetközi büntető igazságszolgáltatás fejlődése szempontjából próbapert jelentő eljárást, valamint gátolja a megbékélési folyamatot és a tartós béke létrehozását Sierra Leoné-ban és az egész nyugat-afrikai régióban;
4. figyelmeztetést fogalmaz meg, hogy ha a Sierra Leone-i különleges bíróság nem kapja meg a szükséges pénzügyi támogatást, ez súlyosan aláássa a nemzetközi közösség béketeremtő erőfeszítéseit és a háború során elkövetett bűnökkel való szembeszállását Sierra Leoné-ban;
5. arra ösztönöz valamennyi államot, beleértve az EU tagállamait, hogy járuljanak hozzá a Sierra Leone-i különleges bíróság működéséhez annak érdekében, hogy a különleges bíróság sikeresen be tudja fejezni a munkáját, beleértve a tartós örökség megteremtésére és a Sierra Leone-i igazságszolgáltatás függetlenségének javítására irányuló tevékenységeket;
6. felszólítja a Bizottságot, hogy a elkövetkezendő Sierra Leone-i nemzeti programok keretében továbbra is támogassa a különleges bíróság alap- és járulékos tevékenységeit; felkéri a Sierra Leone-i hatóságokat, hogy fontolják meg az átmeneti igazságszolgáltatás és az igazságszolgáltatás függetlenségének prioritását;
7. felhívja az ENSZ Főtitkárát, hogy az ENSZ Biztonsági Tanácsával együttműködve tanulmányozzon minden pénzügyi lehetőséget annak érdekében, hogy a különleges bíróság be tudja fejezni rendkívül fontos feladatait;
8. még szorosabb együttműködés kialakítására ösztönöz a különleges bíróság és a Sierra Leone-i hatóságok és bíróságok között; kiemeli annak szükségességét, hogy az áldozatok haladéktalanul a nemzeti bíróságokhoz fordulhassanak jogorvoslatért, és hogy mások is kövessék a különleges bíróságot és ne alkalmazzanak semmiféle amnesztiát, különös tekintettel a Loméi Egyezményben a bíróság létrehozásával kapcsolatban felsoroltakra, és hogy foglalják bele a nemzeti törvényekbe valamennyi,

nemzetközi szinten meghatározott büntettet;

9. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, a Sierra Leone-i különleges bíróságnak, Sierra Leone kormányának és parlamentjének, az ENSZ Biztonsági Tanácsának, az Afrikai Unió tagjainak és az AKCS–EU Közös Parlamenti Közgyűlés társelnökeinek.